

Verksamhetsplan 2025

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
NÄMNDENS ANSVAR	2
UTVECKLINGSOMRÅDEN	3
MÅL	6
HÖG KVALITET	6
STOR VALFRIHET	7
HÖG ATTRAKTIVITET	7
HÖG EFFEKTIVITET	8
HÅLLBAR UTVECKLING	8
BUDGET	10
NÄMND	11
STAB	11
BYGGLOV	11
PLAN	11
KART OCH MÄT	11
LIVSMEDEL	11
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDD	11
INVESTERINGAR	12
RISKER	13
EKONOMISKA RISKER	13
RISKER FÖR VERKSAMHET	14

Inledning

I verksamhetsplanen beskrivs inriktning och aktiviteter övergripande för miljö- och stadsbyggnadsnämndens verksamhet enligt budget 2025–2027. Budgetmålen avser områden där nämnden önskar en flyttning eller där området är särskilt viktigt för verksamheten. Målen följs upp genom ett antal nyckeltal samt aktiviteter som beskrivs i text.

Det långsiktiga målet i budget 2025-2027 om att digitalisera äldre analoga detaljplaner kommer att starta med en pilotstudie över digitalisering av olika typer av planer för att inhämta kunskap till en effektiv metodik under genomförandet.

Nämndens nya mål med att arbeta med verktyget grönytefaktor (GYF) i nya detaljplaner verkställs. Syftet är att skapa attraktiva och mer hållbara miljöer.

Ett stort digitaliseringsarbete planeras med att byta ut bygglovs-, kart- och mäts- och stabens verksamhetssystem ByggR mot Nova. Det nya systemet ger möjligheter att arbeta effektivare och på sikt även att kunna automatisera enklare ärendetyper.

Verksamhetsplanen anger också åtgärder för angelägna områden som till exempel arbete med beredskapsplaner och välfärdsbrottslighet.

Utöver denna verksamhetsplan och den ordinarie grundverksamheten görs insatser enligt kommunens styrdokument och handlingsplaner som exempelvis avfallsplanen, miljö- och klimatprogrammet, vattenplanen, dagvattenplanen och klimatanpassningsplanen.

Tillsynsinsatser inom miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsområdet planeras och beskrivs detaljerat i de separata dokumenten behovsutredning 2025-2027, tillsynsplan 2025 respektive kontrollplan 2025, som viktiga delar av verksamhetsplaneringen.

Nämndens ansvar

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden fullgör, i den mån uppgifterna inte åligger kommunstyrelsen, kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och har insyn och uppsikt över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen. Nämnden fullgör även de uppgifter som enligt annan författning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden fullgör även, i den mån uppgifterna inte åligger kommunstyrelsen eller annan nämnd, kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Det innebär att nämnden svarar för prövning, tillsyn och miljöövervakning enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter inklusive de lokala hälsoskyddsföreskrifterna. Nämnden fullgör även de uppgifter som enligt annan författning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ska:

- på uppdrag av kommunstyrelsen upprätta förslag till detaljplaner som ska antas av kommunfullmäktige,
- ge planbesked när standardförfarande tillämpas i enlighet med plan- och bygglagen,
- ge uppdrag att upprätta förslag till detaljplaner när standardförfarande tillämpas enligt plan- och bygglagen alternativt enkelt planförfarande för planer som påbörjats före 1 januari 2015,
- yttra sig i fastighetsbildningsärenden,
- ansvara för kommunens kart- och mättningsverksamhet,
- svara för prövning av ansökningar om tillstånd eller dispens för skyltning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning,
- handlägga namn- och adressärenden,
- hantera ärenden enligt 10 och 11 §§ lagen om lägenhetsregister,
- fullgöra de uppgifter som, inom nämndens ansvarsområde, åligger kommunen enligt smittskyddslagstiftningen,
- lägga fram förslag till stadgar, taxe- och avgiftsbestämmelser samt i övrigt utarbeta förslag som är påkallade inom nämndens ansvarsområde.
- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ska utöva tillsyn enligt:
  - miljöbalken,
  - plan- och bygglagen och annan lagstiftning inom plan- och byggväsendet,
  - tobakslagen i de delar tillsynen inte åligger socialnämnden,
  - strålskyddslagen vad gäller solarier,
  - lagen om sprängämnesprekursorer,
  - lagen om animaliska biprodukter,
  - miljöbalken över naturreservat som inrättats av kommunen.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret arbetar på uppdrag av miljö- och stadsbyggnadsnämnden och består av fem avdelningar: miljö, plan, bygglov, kart- och mät samt en stab.

Utvecklingsområden

Välfärdsbrottslighet

Kommunen har antagit en riktlinje för att arbeta aktivt mot välfärdsbrottslighet.

Enligt riktlinjen ska "alla nämnder i Danderyds kommun ha verksamhetsanpassade arbetsätt och metoder som avvärjer alla former av välfärdsbrottslighet." Kommunen ska vidare bidra till att förebygga, förhindra och minimera brottslighet på den offentliga arenan.

Definitionen av välfärdsbrottslighet är: "när en aktör, företag, förening eller privatperson otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning".

Miljö- och stadsbyggnadskontoret gör riskbedömningen att nämndens verksamhet främst riskerar möta brottslighet i form av otillbörlig påverkan på myndighetsutövningen och/eller genom risker med otillåtna eller otillbörliga bisysslor där myndighetsutövningen kan påverkas. Försök till ekonomiskt bedrägeri genom "bluffakturor" eller oseriösa anbud vid upphandling är också en sannolik risk men nämndens verksamhet innebär förhållandevis små inköp/upphandlingar och får ses som en risk med måttliga konsekvenser.

En kontorskonferens planeras för miljö- och stadsbyggnadsnämndens medarbetare under 2025. Planerat tema är bland annat "ökad välfärdsbrottslighet" med syftet att öka kunskaper om riskerna på alla nivåer. Med medvetenhet som grund kan metoder och arbetsätt utvecklas ytterligare för att både förhindra och kunna agera på misstänkta brottsliga aktiviteter.

Nämnden har även under 2025 moment i internkontrollplanen gällande kontroll av bisysslor.

Beredskapsarbete

Enligt tidigare risk- och sårbarhetsanalys har miljö- och stadsbyggnadskontoret konstaterat att av nämndens uppgifter så är det miljö-, hälsoskydds- och livsmedelskontrollen som främst kan ha en så kallad samhällsviktig funktion i en kris- eller krigssituation. Dessa funktioner måste därför prioriteras i en sådan situation. Även uppgiften med att upprätthålla kartfunktioner kan vara en prioriterad uppgift för nämnden. Övriga funktioner kan i olika grad prioriteras ner och personal kan utgöra resurser för andra förekommande prioriterade uppgifter i kommunen. All personal är krigsplacerad hos Danderyds kommun som arbetsgivare.

Kontoret kommer under 2025 att vara delaktig i kommunövergripande beredskapsarbete, till exempel om arbetet med nödvattenplan initieras av kommunledningskontoret under året.

På grund av omvärldsläget och ett generellt ökat behov av kommunal krisberedskap kommer kontoret under 2025 fokusera extra mycket på beredskapsarbete inom livsmedelskontrollen och miljö- och hälsoskyddstillsynen. Det finns sedan 2023 handböcker från Livsmedelsverket respektive Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att tillgå för kontroll- och tillsynsmyndighetens beredskapsarbete. Samverkan kommer att ske med beredskapssamordnaren på kommunledningskontoret.

Beredskapsplanen för livsmedelskontrollen kommer att uppdateras. Uppdateringen utgår ifrån livsmedelsverkets handbok Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap (2023). Flera medarbetare har och ska gå livsmedelsverkets kurs Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap. Livsmedelsverket har även seminarieövningar för krisberedskapsarbetet inom livsmedelskontrollen som kommer att användas.

Kontoret saknar idag en beredskapsplan för miljö- och hälsoskyddstillsynen. Planen kommer att tas fram under 2025 och utgå ifrån MSB handbok för kommunal beredskap inom miljö- och hälsoskydd¹. Detta beskrivs i både behovsutredningen och tillsynsplan.

Digitalisering

Under 2025 kommer Nova att ersätta ByggR som verksamhetssystem för de som arbetar i bygglovsprocessen och med kart- och mätfunktionerna. Alla handläggare och administratörer kommer utbildas i systemet och nya arbetsprocesser anpassade till Nova ska införas. Projektet förbereds hösten 2024. Nova möjliggör en mer effektiv handläggning och på sikt mer automatisering av vissa typer av ärenden.

Projektet är omfattande och interna resurser kommer att krävas från bygglovs-, kart- och mätavdelningen och staben/registraturen. Kommunledningskontoret bistår med övergripande projektledning.

Kontoret kommer även utreda och ta fram ny e-tjänst för bygglov samt utreda vilka enkla processer som på sikt skulle kunna automatiseras, exempelvis ansökan om braskamin. Ett genomförande av dessa förslag är avhängigt hur införandet av Nova går och kan komma att bli en fråga för kommande verksamhetsår.

Inom miljö- och hälsoskyddstillsynen kommer en ny e-tjänst, som har direkt koppling till ärendehanteringssystemet Ecos 2, att implementeras. En behovsanalys kommer utreda vilken e-tjänst som bedöms vara mest lämplig. Utöver det pågår kommunövergripande digitaliseringsarbete för ökad implementering av enklare e-tjänster. Ytterligare e-tjänster kan tillkomma för kontorets del inom ramen för det arbetet.

Vad gäller digital arkivering för miljöärenden ska enhetlig arkivering utredas under året då miljöärenden nu arkiveras i tre olika system.

Behov finns av ett systemstöd som hjälper kontoret att hålla struktur och sammanställa synpunkter och yttranden i medborgardialoger och formella samråd. Innan systemstöd kan tas fram behövs ett styrdokument. Arbetet med styrdokument kommer inledas på kommunledningskontoret hösten 2024.

Bevarande av kulturmiljöer

Projektet med att ta fram ett nytt kulturmiljöprogram/kulturmiljöunderlag avslutas 2024 och materialet förväntas kunna användas som kunskapsunderlag från 2025. Kommunikationsinsatser planeras för att offentliggöra underlaget.

Förtydliga stadsbyggnadsprocesser

Miljö- och stadsbyggnadskontoret ska fortsätta att bidra i det pågående arbetet med att beskriva och förbättra hela stadsbyggnadsprocessen tillsammans med samhällsutvecklingsförvaltningen. Stadsbyggnadsprocessen kräver en god samverkan och tydliga rutiner mellan avdelningar och förvaltningar.

Revideringar av taxor

Revideringar planeras av taxor enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen och enligt plan- och bygglagen. Översyn av formuleringar görs och nya timavgifter arbetas fram.

---

¹ MSB. 2023. Handbok i kommunal krisberedskap – 2-Kommunala verksamheter – Miljö- och hälsoskydd.

Omvärldsbevakning sker för jämförelser med andra kommuner. Målsättningen är att nya taxor kan antas av kommunfullmäktige i slutet av 2025 för genomslag 2026, men kan komma att föreslås ske tidigare.

Kvalitetssäkring och övrigt

Det systematiska förbättringsarbetet kommer att fortsätta bland annat genom tavelmöten (metod med korta regelbundna möten där förbättringar diskuteras och åtgärder bestäms). Uppdateringar görs av rutiner och processer, uppgraderingar ska ske av verksamhetssystem och befintliga e-tjänster. Den externa hemsidan ska uppdateras löpande bland annat utifrån ny lagstiftning och omvärldsbevakning.

Kommunövergripande sker fortsatt arbete med tillståndsguiden, en guide på den externa hemsidan för företagare och övriga verksamhetsutövare som behöver olika typer av tillstånd för sin verksamhet. Medarbetare från såväl bygglovs- som miljöavdelningen deltar i arbetsgruppen i projektet som leds av kommunikationsavdelningen.

Under året kommer det kommungemensamma arbetet med säkerhetsklassning av den information nämnden hanterar och förvarar att fortsätta.

De processer som, inom Blåjuskollen, ligger inom miljö- och stadsbyggnadskontorets ansvarsområde ska processbeskrivas.

Allmänt om kontrollen och tillsynen enligt livsmedelslagstiftningen och miljöbalken

Alla tillsynsinsatser inom miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsområdet beskrivs i separata dokument Behovsutredning för 2025–2027, Tillsynsplan 2025 och Kontrollplan 2025, som viktiga delar av verksamhetsplaneringen. Planeringen är styrd enligt lagstiftning. Andra insatser i verksamhetsplaneringen är att utföra åtgärder enligt kommunens styrdokument och handlingsplaner. Exempel på sådana är avfallsplanen, miljö- och klimatprogrammet, vattenplanen och dagvattenplanen.

Mål

Avsnittet redogör för de mål som beslutats i kommunens budget och som är aktuella för nämnden. Kopplat till varje mål finns en beskrivning av målet och vad som ska uppnås under verksamhetsåret. För varje mål finns också mått i form av indikatorer eller aktiviteter som ska visa på måluppfyllelse. Målen är fördelade under strategiområdet målet är kopplat till.

Hög kvalitet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden erbjuder en god service och har en hög tillgänglighet för kommunens invånare.

Värdet i kolumn ”Utgångsläge” är utfallet enligt årsredovisning 2023.

Indikator	Utgångsläge	Mål
Bygg. Andelen beslut om anmälan inom 4 veckor (totala ärenden, nämnd och delegationsbeslut från att ärendet är komplett).	97%	95%
Bygg. Andelen beslut om lov inom 10 veckor (totala ärenden, nämnd och delegationsbeslut från att ärendet är komplett).	100%	100%
Bygg. Minst 70 procent positivt (helt eller delvis) utfall i överinstanser.	79%	70%
Bygg. Nöjd kundindex (NKI) Bygglov, företag	61	Minst 70
Bygg. Nöjd kundindex (NKI) Bygglov, övriga	60	Minst 70
KoM. Bestyrkt utdrag ur primärkartan ska levereras inom 3 veckor	94%	100%
KoM. Nybyggnadskartorna ska levereras inom 4 veckor	100%	100%
Miljö. Handläggning av klagomålsärenden inom miljö- och hälsoskydd ska påbörjas inom två veckor	97%	90 %
Miljö. Nöjd kundindex (NKI) Livsmedel, företag	76	Minst 80
Miljö. Nöjd kundindex (NKI) Miljöbalken, företag	63	Minst 70
Miljö. Nöjd kundindex (NKI) Miljöbalken, övriga	71	Minst 70
Plan. Beslut om planbesked ska fattas inom 4 månader, efter komplett ansökan	100%	100%
Aktivitet		
Se text		

NKI-gradering: 49 eller lägre: Mycket lågt, 50 till 61: Lågt, 62 till 69: Godkänt, 70 till 79: Högt, 80 eller högre: Mycket högt.

God service och tillgänglighet ska fortsättningsvis uppnås via telefonrådgivning, mottagning på kontaktcenter samt genom att vid behov erbjuda enskild besökstid med handläggare.

Det systematiska förbättringsarbetet ska fortsätta att bedrivas på både bygglovs- och miljöavdelningen. Fokus är på att hitta möjliga förbättringar, och genomföra dessa, bland annat för att förbättra upplevelsen av myndighetsservicen. Nya e-tjänster ska utredas inom både miljöområdet och bygglovsområdet. Övriga digitaliserings- och systemåtgärder med till exempel införandet av nytt handläggningssystem Nova som planeras för bygg har bäring på effektivitet och kundservice på sikt.

Resultatet från nöjd kundindex (NKI) inom bygg analyseras halvårsvis. Det för att utvärdera invånarnas syn på verksamheten och hitta förbättringsområden. Arbetet med att förbättra och förtydliga informationen på hemsidan pågår kontinuerligt. Bygglovsavdelningen har för avsikt att utveckla information och svar till sökande genom att använda automatiska

VERKSAMHETSPLAN

funktioner och AI-verktyg. Förbättrade rutiner och utvecklade samarbetsformer med övriga avdelningar och förvaltningar är ytterligare exempel på insatser som kommer att genomföras.

Resultatet från nöjd kund index (NKI) inom miljö- och livsmedelsområdet analyseras också halvårsvis för att hitta förbättringsområden. Arbetet med att göra den externa webbsidan mer lättillgänglig sker löpande och genom deltagande i projektet med att skapa en kommunövergripande tillståndsguide riktad till företagare.

I både kontrollplan för livsmedelskontrollen som i tillsynsplan för miljö och hälsoskyddsområdena finns tid avsatta för att ge god rådgivning.

På miljöavdelningen sker ärendeutdelning löpande av medarbetarna själva inom ämnesområdena livsmedelskontroll, hälsoskydd och miljöskydd. Detta arbetssätt har ökat effektiviteten och det kommer fortgå under 2025. Vidare fortsätter samordningen med kontaktcenter, som svarar på många av de allmänna frågorna inom livsmedelskontrollen och miljö- och hälsoskyddstillsynen. Miljöavdelningen uppdaterar frågor och svar (FAQ) som kontaktcenter använder sig av. Därtill planeras riktade informationsinsatser till exempel inför eldningsveckorna.

Inom verksamhetsområdet fysisk planering och detaljplanering finns en tidsfrist för kommunens handläggning, och det är begäran om planbesked. Enligt 5 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) ska en sådan begäran inte ta längre tid än fyra månader från det att kommunen bedömt ansökan komplett. Ingen sanktion finns för kommunen om tidsfristen inte klaras och kommunens beslut går inte att överklaga till domstol. Planbesked kan vara strategiskt betydelsefulla för kommunens utveckling och därför finns ingen delegation till planchefen oavsett om en efterföljande planprocess väntas bli handlagt med standardförfarandet eller med det utökade förfarandet. Handläggningen ska normalt inte behöva omfatta utredning i någon större omfattning, men ärendet behöver ofta beredas genom dialog och förankring i kommunorganisationen innan nämnden kan fatta beslut. Tidsfristen kan därför vara utmanande att klara och då särskilt under sommar-månaderna. Om sökanden inte begär att tidsfristen ska följas kan en överensstämmelse träffas om att handläggningstiden får vara längre. Om en sådan överensstämmelse träffas så fattas ett beslut på delegation av planchefen enligt delegationsordningen 7.2.1. Indikatorn bedöms i ett sådant fall vara uppfylld även om handläggningen blir längre än fyra månader.

Stor valfrihet

Inga mål är kopplade till strategiområdet.

Hög attraktivitet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har en god kompetensförsörjning och erbjuder en attraktiv arbetsplats för anställda.

Värdet i kolumn ”utgångsläge” är utfallet enligt årsredovisning 2023.

Indikator	Utgångsläge	Mål
HME (hållbart medarbetarengagemang)*	76	> 70
Korttidssjukfrånvaro	1,6%	<3%
Personalomsättning (på egen begäran)	13%	<15%
Aktivitet		
Se text		

*HME är ett samlingsmått som sammanfattar frågor till medarbetarna rörande områdena motivation, ledarskap och styrning.

VERKSAMHETSPLAN

Kompetensen genom personalbemanningen är nämndens främsta resurs men också största sårbarhet vid brist på bemanning, därför är kompetensmålet långsiktigt i nämndens budget. Arbetsmiljön är viktig för trivseln och för att motverka hög personalomsättning.

Relevant individuell kompetensutveckling ska fortsätta att erbjudas alla medarbetare utifrån dels individuella behov, dels verksamhetens behov.

Introduktionsutbildningar ska genomföras av alla nyanställda och erbjudas befintliga medarbetare i kommunens digitala *lärplattform*.

Under 2025 planeras en kontorskonferens för hela miljö- och stadsbyggnadskontoret med olika delteman, bland annat med teambildning och uppföljning av arbetet med ”medarbetarskap och ledarskap i samklang” som är ett koncept kommunen och förvaltningen arbetat med under ett par år.

Distansarbete ska fortsatt erbjudas medarbetarna enligt kommunens policy. Många upplever det som attraktivt för att kunna arbeta hemifrån en del av arbetstiden. Policyn kommer att korrigeras så att något mer arbetstid läggs på arbetsplatsen än tidigare (60/40). Förväntningen är att det ska gynna arbetsmiljön och samarbete positivt. Arbetets art och förutsättningar avgör alltid i vilken grad distansarbete är möjligt för olika arbetsfunktioner.

Hög effektivitet

Inga mål är kopplade till strategiområdet men åtgärder under digitalisering och mål för hög service verkar för ökad effektivitet.

Hållbar utveckling

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har digitala detaljplaner från och med D1 och senare.

Indikator	Utgångsläge	Mål
Antal detaljplaner i NGP*	25	50
Aktivitet		
Genomförande enligt projektplan		

*Nationella geodataplattformen

Målet innebär att miljö- och stadsbyggnadsnämnden ska digitalisera kommunens gällande detaljplaner som upprättats efter 1987 (då plan- och bygglagen inrättades), för att uppnå en enhetlig teknisk standard. Det görs genom att detaljplanekartor som är analoga eller digitala med äldre standard görs helt digitala enligt nu gällande föreskrifter. Målet omfattar 316 planer. Bakgrunden är Boverkets målbild om en digital samhällsbyggnadsprocess som innebär att all kommunal detaljplaneinformation behöver vara digital och enhetlig.

Under 2024 har en projektplan tagits fram. System och databaser har anpassats för att kunna leverera digitala detaljplaner till Lantmäteriets Geodataplattform. Ett tjugotal planer har levererats och finns nu åtkomliga för nedladdning. Utöver detta har en omfattande inventering och dokumentation av befintliga planhandlingar utförts.

Metoden för digitalisering behöver dokumenteras så arbetet kan utföras med jämn kvalitet. Digitaliseringen av gällande planer behöver koordineras med det vanliga planarbetet i allmänhet och ändringar av gällande planer i synnerhet. För detta kan detaljplaneprocessens befintliga rutiner behöva uppdateras.

Projektet inleds med en pilotstudie av digitalisering av detaljplaner från olika tider som är representativa för att identifiera utmaningar för digitaliseringen. Det kan gälla planer med

kombinerade användnings- och egenskapsbestämmelser, planer med oklara underliggande fastighetsgränser och planer upprättade med ålderdomlig lagstiftning. Pilotstudien ska genomföras under första halvåret 2025 och ge svar på vilken detaljnivå och noggrannhet som är att eftersträva samt olika utmaningar när bestämmelser från olika lagar ska översättas.

Lantmäteriet har begränsat tillgången till arkiverade handlingar efter att brister i säkerheten och hantering av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen (GDPR) inte kunnat garanteras genom tidigare e-tjänster. Den försämrade tillgängligheten av historiskt data kommer att ha negativ inverkan på projektet genom ökade väntetider.

Det kommer göras en utvärdering av pilotstudien för att förfina tidsuppskattning för en fullskalig digitalisering. En projektgrupp bildas med kompetenser från avdelningarna kart- och mät, bygglov och plan.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beaktar grönytefaktor (GYF) i nya detaljplaner för att skapa attraktiva och mer hållbara miljöer

Indikator	
Ingen indikator kopplad till målet.	
Aktivitet	Mål
I tjänsteutlåtandet inför beslut om planuppdrag ska det framgå om GYF ska tas fram, eller inte.	100%
GYF ska anges i tjänsteutlåtanden för relevanta beslut i planprocessen vid beslut om samråd och granskning.	

Grönytefaktor (GYF) är ett planeringsverktyg som mäter och säkerställer att gröna kvaliteter uppnås vid byggande. Verktöget beaktar biologisk mångfald, ekologiska och sociala värden, samt klimatanpassning på kvartersmark. Verktöget är inte relevant för de minsta planerna.

Det är ett verktyg för systematisk dialog mellan kommunen och byggaktörer om grönska inom kvartersmark, som till exempel bostadsmiljöer, kontor, skolor och förskolor.

Med GYF redovisas redan i ett tidigt skede andelen funktionella grönytor i förhållande till hårdgjorda ytor inom ett kvarter. Funktionella grönytor är exempelvis genomsläppliga ytor och ytor som täcks av träd, gräsmattor eller gröna tak.

Att kommunen använder GYF är förankrat i av kommunfullmäktige antagna styrdokument (Miljö- och klimatprogram och i Översiktsplan).

Något målvärde för minsta GYF i ett projekt föreslås inte då varje planprojekt har helt olika förutsättningar. Nyckeltalet för målet föreslås vara relaterat till att verktöget ska användas där det är relevant. Målvärde för hur många detaljplaner där GYF ska tas fram kan inte sättas.

I tjänsteutlåtandet för beslut om planuppdrag ska det framgå ifall GYF ska tas fram, eller inte. I de fall GYF ska tas fram bör detta göras redan till samrådsförslaget. Underlaget biläggs ärendet inför beslut om samråd och GYF ska framgå av tjänsteutlåtandet.

Budget

Avsnittet redogör nämndens budget som fastställts i kommunens budget och kommentarer till budgeten.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens driftsbudget år 2025 uppgår till 31,0 miljoner kronor (netto). Det är en minskning jämfört med nämndens budgetförslag med anledning av att nämndsekreterartjänsten nu är flyttad organisatoriskt och i budget till kommunledningskontoret.

Övriga förändringar som ryms inom ramen på 31,0 miljoner kronor är: kompensation för pris- och löneökningar med en procent, ökat personalomkostnadspålägg, förändrade kapitalkostnader och kostnader för driftinvesteringar (ajourhållning av kartsystem, digitalisering och e-tjänster) samt minskad lokalhyra.

Intäktsbudgeten omfattar de årliga förändringarna av prisindex (PKV) och milliprisbasbelopp som taxorna medger. En översyn av taxorna och timpriser planeras till 2025, med genomslag 2026. Det råder fortfarande stor osäkerhet kring nämndens intäkter som påverkas av konjunkturen.

Nämndens kostnader ökar, förändringarna är bland annat ökat personalomkostnadspålägg, kapitalkostnader och it-kostnader. Föräldraledig personal beräknas återvända i tjänst under året.

År 2025 är cirka 72 procent av nämndens budgeterade kostnader personal och 17 procent overhead (hyra och kommungemensamma kostnader). Övriga större kostnadsposter är 0,6 miljoner kronor avsedda för miljöövervakning (luft) och 0,5 miljoner kronor avsedda för kostnader som tidigare år har hanterats inom investeringsbudgeten. Detta ger inte så stort utrymme för kostnadsbesparingar. De främsta åtgärderna som görs är att inte ta in ersättare vid föräldraledigheter, inte tillsätta vakanta tjänster och sänka budgetreserven. Konkurrensen om personal är hård inom nämndens område och det är av största vikt att upprätthålla personalstyrkan även under viss period av konjunkturedgång.

(mnkr)	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Nettokostnader	-28,8	-31,2	-31,0	-31,4	-32,7
Förändring		-2,4	0,2	-0,4	-1,3
Förändring i %		8%	-1%	1%	4%

Ansvar	Budget 2024	Budget 2025
Nämnd	-1,3	-1,3
Stab	-8,5	-7,9
Bygglov	-6,5	-6,0
Plan	-3,5	-3,5
Kart och mät	-4,0	-4,4
Livsmedel	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskydd	-7,4	-7,9
Summa	-31,2	-31,0

Nämnd

Ingen förändring avseende nettobudget. Budgeten består främst av kostnader för arvoden och sammanträden.

Stab

Verksamhetens nettoram minskar jämfört med 2024. Budgeten för nämndsekreterartjänsten är flyttad till kommunstyrelsen. 2024 skapades en budgetreserv då fler av kontorets personal var föräldralediga, reserven lades på staben. 2025 finns endast en del av budgetreserven på staben kvar. Stabens budget består främst av kostnader för löner och overhead, men även IT-kostnader, medlemsavgifter i förbund samt juridiska tjänster för hela nämnden.

Bygglov

Verksamhetens nettoram sjunker något mellan 2024 och 2025. Konjunkturen gör att intäkterna är svårbedömda, men även större sanktionsavgifter kan komma att påverka. Verksamhetens kostnader består främst av personal, overhead och it-kostnader.

Plan

Verksamhetens nettoram förändras marginellt 2025. Planintäkterna beräknas öka något men det finns en stor osäkerhet kring intäkterna. Kostnaderna ökar då en föräldraledig är tillbaka i tjänst. Verksamhetens kostnader består främst av personal, overhead och it-kostnader.

Kart och mät

Verksamhetens nettoram ökar mellan 2024 och 2025. Även här finns en stor osäkerhet kring intäkterna. Förändringen gällande finansiering av öppen data gör att verksamheten mister upp till cirka 0,4 miljoner kronor i intäkter. Intäktsbortfallet kan till viss del finansieras genom att tjänster med föräldralediga inte ersätts med vikarie. Verksamhetens kostnader ökar, främst beroende på att föräldraledig personal är tillbaka i tjänst.

Livsmedel

Verksamhetens nettoram är 0 miljoner kronor eftersom verksamheten ska vara helt intäktfinansierad enligt krav från Livsmedelsverket och Länsstyrelsen i Stockholms län.

I budgetberäkningarna för livsmedelskontrollen finns en osäkerhet då verksamheter vid god efterlevnad ska få färre kontroller, utifrån ny riskklassningsmodell. Dessutom kan fler verksamheter som till exempel förskolor, skolor och restauranger läggas ner. Nya verksamheter kan även tillkomma. Beräkningarna är baserade på ny riskklassning.

Med anledning av konjunkturen har flera livsmedelsverksamheter lagt ned sin verksamhet under 2024.

Miljö- och hälsoskydd

Verksamhetens nettoram ökar mellan 2024 och 2025 och åren framöver. Avseende verksamhetens intäkter bedöms det nu finnas en mättnad i kommunen för ansökningar om värmepump (bergvärme) och skolor och förskolor har lagts ned på grund av lågt elev- och

VERKSAMHETSPLAN

förskolebarnantal. Hälsoskyddsverksamheter, som yrkeshygieniska verksamheter, har lagts ner på grund av konjunkurläget. Vissa intäkter tillkommer med anledning av nya verksamheter som har påträffats under uppsökande tillsyn 2024.

Verksamhetens kostnader består främst av personal, overhead och it-kostnader samt kostnader för luftövervakning.

Investeringar

Avsnittet redogör för nämndens investeringar.

Investering	Budget 2025
Mätinstrument	0,7
Inventarier	0,2
Summa totalt investeringar	0,9

Nämndens investeringar är ett nytt mätinstrument till kart- och mät verksamheten samt en årlig post för inventarier.

Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker. Riskerna beskrivs utifrån vilken sannolikhet och de konsekvenser riskerna kan ha om de inträffar under verksamhetsåret. Vid ekonomisk risk anges ett spann i miljoner kronor.

Ekonomiska risker

Konjunktorens påverkan på intäkterna

En risk med lågkonjunkturen är att verksamhetsutövare, som får tillsyn enligt miljöbalken respektive kontroll enligt livsmedelslagstiftningen, får ekonomiska bekymmer i rådande lågkonjunktur alternativt läggs ned. Därmed kan nämndens intäkter komma att minska ytterligare. Det har noterats att vissa verksamheter har flyttat från kommunen, lagts ner eller minskat sin verksamhet.

Bygglovsärendena påverkas i högsta grad av konjunkturläget och osäkerhet i det ekonomiska läget. Ärendeinflödet har minskat något för bygglovsärenden de senaste åren. Ekonomiskt har det kompenseras genom några större lovansökningar och sanktionsavgifter, men det råder fortsatt osäkerheter kring intäkterna framåt i tiden.

Osäkerheter angående sanktionsavgifter

Vid överträdelser av plan- och bygglagen (PBL) fattar miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslut om sanktionsavgifter med stöd av plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen (PBF). Det råder ett strikt ansvar för byggsanktionsavgifter och dessa ska tas ut även om överträdelser inte skett uppsåtligt eller av oaksamhet. Avgifterna kan sättas ned till hälften eller fjärdedel om avgiften inte står i proportion till den överträdelse som begåtts. Nämnden har nyligen erfarit ny oklar hållning från överinstanser i ett par ärenden/beslut där avgifter satts ned med motiveringar som nämnden överklagat. Nämnden anser att det är viktig med en tydlig rättspraxis på området för att inte urholka lagerlevnaden inom området.

I den ekonomiska redovisningen och uppföljningen är sanktionsavgifterna en osäker faktor som gör att prognoserna blir osäkra. Avgifter kan komma att sättas ned efter beslut i överinstanser och då ska dessa delvis återbetalas.

Finansiering av öppen data inom kartområdet

Ett ökat ramanslag måste utredas alternativt annan finansiering från 2025 för att täcka upp bortfallet av intäkter för öppen data. Kommunal verksamhet och statlig verksamhet påverkas av EU:s Inspire-direktiv som bland annat innebär krav på myndigheter att tillhandahålla kostnadsfri öppna data. Särskilt kommer nämndens kart- och mätinformation att beröras och förväntas vara kostnadsfri i högre utsträckning. Som följd beräknas befintliga intäktsavtal sägas upp och kommunerna måste i högre grad finansiera kartverksamheterna genom skattemedel. EU-kommissionen har beslutat att datamängder som uppfattas som värdefulla ska, från och med februari 2023, tillhandahållas avgiftsfritt. Enligt direktivet kan man besluta om dispens på avgiftsfriheten i två år för att lösa de finansiella och tekniska frågorna vilket Kommunfullmäktige i Danderyd har gjort. Ett ökat ramanslag måste på sikt utredas för att täcka upp för miljö- och stadsbyggnadsnämndens bortfall av intäkter för öppen data. Från februari 2025 får vi inte ta betalt för detta.

Risker för verksamhet

Kompetensförsörjning

Kompetensen genom personalbemanningen är nämndens främsta resurs men också största sårbarhet/risk vid personalbrist. Konkurrensen om personal är hård inom nämndens område och det är av största vikt att bibehålla bemanningen även under viss period av konjunkturedgång.

När underbemanning uppstår vid vakanser och vid personalavgångar ökar stressen i befintlig personals arbetsmiljö och handläggnings- och leveranstider påverkas märkbart. Det sker också när nyckelpersoner slutar då risken är mycket stor att erfarenheter, kompetens och effektivitet förloras.